

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

20.10.2016 р.

м. Львів

№ 13/03-33рк/к

ЛМКП «Львівводоканал»

вул. Зелена, 64, м. Львів, 79017

*Щодо вжиття заходів для усунення причин
та наслідків порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

У Львівському обласному територіальному відділенні Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) розпорядженням Голови Відділення від 11.10.2016р. № 7рп поновлено розгляд заяви Товариства з обмеженою відповідальністю «Алексе-Транс» (інформація з обмеженим доступом) щодо питання правомірності дій Львівського міського комунального підприємства «Львівводоканал» (адреса: вул. Зелена, 64, м. Львів, 79017, далі – ЛМКП «Львівводоканал») при наданні послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

З метою з'ясування обставин, викладених у даній заяві, Відділення надало ЛМКП «Львівводоканал» вимоги про подання інформації від 13.01.2016р. № 13/03-12, від 29.07.2016р. № 13/03-547, від 13.09.2016р. №13/03-613.

За результатами опрацювання інформації та матеріалів, наданих ЛМКП «Львівводоканал», встановлено наступне.

В розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ЛМКП «Львівводоканал» є суб'єктом господарювання.

Визначення монопольного (домінуючого) становища

Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики) Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України провело дослідження становища ЛМКП «Львівводоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у період з 01.01.2014р. по 20.10.2016р.

Встановлення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

- Об'єктами аналізу щодо визначення становища на зазначеному ринку є:
- суб'єкт господарювання – ЛМКП «Львівводоканал», що здійснює діяльність на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення;
  - ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.

Визначення товарних меж ринку:

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Львова не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Львівводоканал».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуга з централізованого водопостачання та водовідведення.

Перелік споживачів.

Споживачами послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові є юридичні та фізичні особи, які приєднуються до мереж централізованого водопостачання та водовідведення.

Визначення товарних меж ринку:

Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

Виходячи з вищевикладеного, споживачі м. Львова не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у даному населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише ЛМКП «Львівводоканал».

Отже, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуга з централізованого водопостачання та водовідведення.

Перелік споживачів.

Споживачами послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львів є юридичні та фізичні особи, які використовують питну воду для забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

ЛМКП «Львівводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні.

Отже, територіальними межами ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є межі розташування водопровідно-каналізаційних мереж у м. Львові, які знаходяться у володінні та користуванні ЛМКП «Львівводоканал».

Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення визначено період з 01.01.2014р. по 20.10.2016р., протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

ЛМКП «Львівводоканал» здійснює господарську діяльність надаючи вищевказані послуги споживачам, за що отримує відповідну плату, отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Аналізуючи ринок послуг з централізованого водопостачання та водовідведення за період з 01.01.2014р. по 20.10.2016р., встановлено, що в вищезазначених територіальних та товарних межах ринку ЛМКП «Львівводоканал» працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва та надання зазначених послуг конкуренція на ринку відсутня: ЛМКП «Львівводоканал» є єдиним суб'єктом господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, які знаходяться у його володінні та користуванні. Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Львові альтернатива відсутня.

Враховуючи вищенаведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Львівське міське комунальне підприємство «Львівводоканал» містить ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території міста Львова, із часткою 100%, в межах розташування водопровідно-каналізаційних мереж, що перебувають у його володінні та користуванні у період з 01.01.2014р. по 20.10.2016р.

Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України (далі – Правила № 37) та Інструкція про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів (далі - Інструкція), затверджені наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 19.02.2002р. за № 37 та зареєстровані у Міністерстві юстиції України 26 квітня 2002р. за №403/6691 та № 402/6690.

Правила № 37 спрямовані на запобігання порушенням у роботі мереж і споруд каналізації, підвищення ефективності роботи цих споруд і безпеки їх експлуатації та забезпечення охорони навколишнього природного середовища від забруднення скидами стічних вод Підприємств.

Відповідно до п.1.2. Правила № 37 поширюються на комунальні підприємства водопровідно-каналізаційного господарства міст і селищ України та інші підприємства, що мають на балансі системи місцевого водопроводу та каналізації (далі - Водоканали), та на всі підприємства, установи, організації незалежно від форм власності й відомчої належності, які скидають свої стічні води в системи каналізації населених пунктів (далі - Підприємства).

На підставі Правил № 37 та Інструкції, Водоканали розробляють місцеві Правила приймання стічних вод підприємств у систему каналізації населеного пункту (далі - місцеві Правила приймання), у яких установлюються допустимі концентрації (далі - ДК) для кожної забруднюючої речовини, що може скидатися Підприємствами в систему каналізації, а також відображаються місцеві особливості приймання стічних вод Підприємств у міську каналізацію.

Правила приймання стічних вод підприємств у систему міської каналізації Львова, затверджені рішенням Львівської міської ради від 18.09.2002р. № 292 «Про

затвердження «Правил приймання стічних вод підприємств у систему міської каналізації Львова», (далі – Правила № 292).

Правила № 292 встановлюють вимоги до приймання від Підприємств стічних вод до Міської Каналізації, регламентують взаємні права та обов'язки Підприємств і Водоканалу, порядок визначення плати за послуги водовідведення, порядок контролю за виконанням цих Правил, відповідальність та міри впливу за їх порушення.

Відповідно до пункту 2.4. Правила № 292 є обов'язковими до виконання всіма Підприємствами (незалежно від їх відомчої належності і форми власності), які користуються послугами Водоканалу з водопостачання і водовідведення, стічні води яких скидаються в Міську Каналізацію безпосередньо чи опосередковано.

За результатами розгляду заяви, встановлено таке.

ЛМКП «Львівводоканал» із ТзОВ «Алекс-Транс» укладено договір на подачу води з комунального водопроводу та приймання стічних вод до каналізаційної мережі від 21.10.2004р. № 300896 (далі – Договір № 300896). Відповідно до п.2.Договору № 300896, абоненту встановлено ліміти на постачання питної води у розмірі – 274м³/міс., на приймання стічних вод - 274м³/міс., у яких не перевищено допустимі концентрації забруднювальних речовин та дощових (талих) вод у розмірі – 495м³/міс.

ЛОТВ АМК України встановлено, що у ЛМКП «Львівводоканал» наявна акредитована лабораторія, у якій проводяться хімічні аналізи стічних вод, про що свідчить надане свідоцтво про атестацію № РЛ 078/14.

Відповідно до п. 3.1.4. Правил приймання стічних вод підприємств у систему міської каналізації м. Львова, затверджених рішенням виконавчого комітету Львівської міської ради від 18.09.2002р. № 292 (далі – Місцеві Правила), водоканал зобов'язаний здійснювати контроль за якістю стічних вод, що скидають Підприємства, а також за режимом і обсягом скиду.

Відповідно, ЛМКП «Львівводоканал» в ході контролю якості скидання стічних вод підприємствами до каналізаційної мережі м. Львова було проведено відбір проб стічних вод ТзОВ «Алекс-Транс», про що свідчить акт про відбір контрольної вибіркової проби стічних вод для проведення головного і контрольного хімічних аналізів від 03.04.2014р. № 5936 (далі – акт № 5936).

За результатами проведення лабораторією ЛМКП «Львівводоканал» хімічного аналізу показників якості стічних вод (результат вимірювань № 196), було виявлено перевищення допустимих концентрацій забруднювальних речовин у стічних водах ТзОВ «Алекс-Транс» (сухий залишок – в 7,2рази, хлориди в 10 раз, фосфати в 16 раз)

На підставі наведеного, відповідно до вимог Правил № 292, ЛМКП «Львівводоканал» нараховано додаткову плату за скид стічних вод в міську каналізацію на загальну суму 24 608,92грн.

Відповідно до наданої інформації ЛМКП «Львівводоканал» (лист від 21.01.2016р. № 10-268), 24.12.2015р. Львівським апеляційним господарським судом відкрито апеляційне провадження за апеляційною скаргою ЛМКП «Львівводоканал» на рішення Господарського суду Львівської області від 30.11.2015 року у справі № 914/3274/15 за позовом ЛМКП «Львівводоканал» до ТзОВ «Алекс-Транс» про стягнення додаткової плати за скид стічних вод з перевищенням допустимих забруднень на суму 24 608,92грн.

Відповідно до висновків рішення Господарського суду Львівської області, зокрема:

«...про недотримання встановлених вимог для нарахування додаткової плати за скид понаднормативних забруднень у систему каналізації Львова у зв'язку з

підписанням акту відбору проб зі сторони відповідача особою, яка не уповноважена ТзОВ «Алекс-Транс» на представлення інтересів останнього у відносинах з ЛМКП «Львівводоканал» на участь у відборі стічних вод на підписання зазначеного акту та яка не перебувала у трудових відносинах з відповідачем.

Відповідно до п. 7.4.6. Правил у разі виявлення перевищення норм (ДК), встановлених правил Водоканал скеровує Підприємству повідомлення (телефонограму) про порушення Правил після закінчення головного аналізу у триденний термін за умови здійснення контрольного аналізу; у 15 денний термін, якщо контрольного аналізу Підприємством не проводилося. Першим днем терміну вважається день, наступний після закінчення аналізу.

Оскільки контрольного аналізу відповідачем не проводилося, позивачем не надано належних та допустимих доказів виконання цього пункту Правил щодо скерування Підприємству повідомлення (телефонограми) про порушення Правил після закінчення головного аналізу у 15 денний термін....

Акт № 5936 від 03.04.2014р. про відбір контрольної вибіркової проби стічних вод для проведення головного і контрольного хімічних аналізів КК-1 ТзОВ «Алекс-Транс» не може бути підставою для встановлення достовірних результатів лабораторних досліджень, по яким відповідачу нараховано заборгованість у сумі 24 608,92....

З врахуванням наведеного вище, суд доходить до висновку про відмову у задоволенні позову».

Зазначаємо, що відповідно до п.3.2. Правил № 292, Водоканал має право:

- у будь-який час самостійно або за участю представника Абонента (попередивши) Підприємство відібрати проби стічних вод;
- проводити обстеження водопровідних і каналізаційних систем будь-якого водоспоживача та складати акти за результатами цих обстежень;
- проводити хімічний аналіз Проб стічних вод Підприємств. Робити офіційні висновки про відповідність фактичних концентрацій забруднювальних речовин стічних вод допустимим.

Відповідно до п.3.10.3 Правил № 292, акт підписується уповноваженими представниками Водоканалу і Підприємства.

Відповідно до п. 7.4.6.1. Правил № 292, Водоканал скеровує Підприємству повідомлення (телефонограму) про порушення Правил після закінчення головного аналізу:

- у триденний термін за умови здійснення контрольного аналізу.
  - у 15-денний термін, якщо контрольного аналізу Підприємством не проводилось.
- Першим днем терміну вважається день, наступний після закінчення аналізу.

Однак, ЛМКП «Львівводоканал» акт № 5936 підписав з особою, яка не перебувала у трудових відносинах з ТзОВ «Алекс-Транс», а також повідомлення про порушення Правил № 292 ЛМКП «Львівводоканал» до ТзОВ «Алекс-Транс» - не надсидало.

Отже, проведення вищевказаного донарахування на підставі акта від 03.04.2014р. № 5936 є необґрунтованим та безпідставним, бо даний акт не був вручений та підписаний уповноваженою особою ТзОВ «Алекс-Транс», а також ЛМКП «Львівводоканал» не дотримано вимог Правил № 292, зокрема, в частині надсилання повідомлення про порушення Правил.

В таких діях ЛМКП «Львівводоканал» містяться ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, у вигляді дії Підприємства (здійснення безпідставного та необґрунтованого донарахування ТзОВ «Алекс-Транс» плати за скид стічних вод у міську каналізацію згідно акта від 03.04.2014 № 5936), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону).

У зв'язку із вищенаведеним, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції та усунення причин виникнення цього порушення, Адміністративна колегія Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Львівському міському комунальному підприємству «Львівводоканал» обов'язкові для розгляду такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії ЛМКП «Львівводоканал», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, у вигляді дії Підприємства (здійснення дії Підприємства (здійснення безпідставного та необґрунтованого донарахування ТзОВ «Алекс-Транс» плати за скид стічних вод у міську каналізацію згідно акта від 03.04.2014 № 5936), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (частина 1 статті 13 названого Закону) шляхом скасування безпідставного донарахування плати ТзОВ «Алекс-Транс» за скид стічних вод до міської каналізації м.Львова в сумі 24 608,92грн.

2. Повідомити про розгляд Рекомендацій Адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України *протягом тридцяти днів з дня їх отримання.*

Звертаємо Вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду суб'єкту господарювання, якому вони надані:

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень наданих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.